YERNING HARAKATI: AYLANISH VA QUYOSH ATROFIDA HARAKATLANISH

Surxondaryo ilg'or kasbiy
mahorat texnikumi fizika o'qituvchisi
Usmonova Shoira Hamro qizi

Annotatsiya

Ushbu maqolada Yerning asosiy ikki harakati — o‘z o‘qi atrofida aylanishi va Quyosh atrofida aylanishi ilmiy asosda tahlil qilinadi. Ushbu jarayonlar natijasida kun va tun almashinuvi, fasllarning shakllanishi hamda iqlim tizimlari yuzaga keladi.

Kalit so‘zlar

Yer aylanishi, revolyutsiya, fasllar, astronomiya, Quyosh tizimi

Kirish

Yer Quyosh tizimidagi uchinchi sayyora bo‘lib, murakkab harakat tizimiga ega. Uning aylanishi va Quyosh atrofidagi harakati Yerda hayot mavjudligi uchun muhim omildir.

1. Yerning o‘z o‘qi atrofida aylanishi

Yer o‘z o‘qi atrofida taxminan 24 soatda bir marta aylanadi. Bu jarayon kun va tun almashinuviga sabab bo‘ladi. Yer g‘arbdan sharqqa qarab aylanadi va bu Quyoshning sharqdan chiqib, g‘arbda botgandek ko‘rinishiga olib keladi.

2. Yerning Quyosh atrofida harakati

Yer Quyosh atrofida elliptik orbitada harakat qiladi va bu jarayon 365,25 kun davom etadi. Natijada kabisa yili tushunchasi paydo bo‘ladi.

3. Fasllarning yuzaga kelishi

Yer o‘qining 23,5° ga og‘ganligi fasllarning almashinishiga sabab bo‘ladi. Yozda Quyosh nurlari tikroq, qishda esa qiyaroq tushadi.

4. Ilmiy ahamiyati

Yerning harakati iqlim tizimlari, biologik ritmlar va tabiat muvozanatiga bevosita ta’sir qiladi.

Xulosa

Yerning aylanishi va revolyutsiyasi sayyoramizdagi hayot uchun zarur sharoitlarni yaratadi va tabiiy jarayonlarni boshqaradi.